

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

SENDER DEL MEDITERRANI GR-92

10a Etapa : PALAMÓS – SANT ANTONI DE CALONGE– PLATJA D'ARO
S'AGARÓ – SANT FELIU DE GUÍXOLS

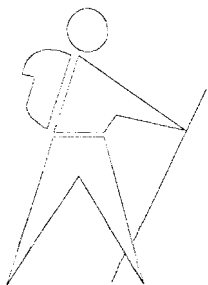
11 de gener de 2004

HORARI PREVIST

Sortida de la Plaça de l'Estació de Vilanova i la Geltrú.	7	h
Riera de Calonge. Esmorzar.	9,15	h
Inici de l'excursió.	9,45	h
Platja d'Aro. Reagrupament.	10,45	h
	11,00	h
S'Agaró. Reagrupament.	11,55	h
	12,05	h
Cala Maset. Reagrupament.	12,50	h
	13,00	h
Sant Feliu de Guíxols. Final de l'etapa. Dinar.	13,45	h
Sortida cap a Vilanova.	17,00	h
Vilanova i la Geltrú.	19,30	h

Notes.-

- ** Si fa bon temps esmorzarem al passeig de Sant Antoni de Calonge, abans de començar a caminar (Si fes mal temps ho fariem a l'àrea de la Selva). Dinarem a Sant Feliu de Guíxols en arribar; hi ha restaurants.
- ** Tingueu en compte que l'organització sempre **pot modificar aquesta previsió** d'horari en funció de com es vagi desenvolupant l'etapa (Condicions meteorològiques, retards o avançaments imprevistos, etc).
- ** Si us plau, sigueu puntuals, respecte els reagrupaments i **vigileu que hi sigui tothom.**
- ** Intenteu seguir els horaris previstos, és a dir, **no correu ni aneu massa LENTS !!**
- ** **Atenció:** La Secció de Senders disposa d'un telèfon mòbil (680102567). Per a qualsevol comunicació amb la Secció el dis-sabte abans de l'excursió o el mateix diumenge **utilitzeu només** aquest telèfon. (Els dissabtes de 14h a 16h i el diumenge a partir de mitja hora abans de l'hora prevista per a la sortida).



SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

SENDER DEL MEDITERRANI GR-92

10a Etapa : PALAMÓS – SANT ANTONI DE CALONGE – PLATJA D'ARO
S'AGARÓ – SANT FELIU DE GUÍXOLS

11 de gener de 2004

DESCRIPCIÓ DE L'ETAPA

Aquesta és una etapa bàsica del GR-92, constituint-ne un dels seus trams més freqüentats. Els punts de començament i final, que són les importants i ben comunicades poblacions de Palamós i Sant Feliu de Guíxols delimiten un sens fi de paratges encantadors de la nostra incomparable Costa Brava, alternant zones salvatges amb altres humanitzades, però mantenint sempre un alt grau d'interès i en primera línia de costa.

L'etapa és curta i senzilla, quasi un passeig pel camí de ronda, excepte a partir de la platja de Sant Pol en que es ressegueixen els punts més feréstecs d'aquest tram de costa. En aquest últim tram, si es vol fer un itinerari més senzill, sempre hi ha la possibilitat de deixar el GR i seguir per la propera carretera.

ATENCIÓ. S'ha previst neutralitzar la primera part de l'etapa que correspon al recorregut pels passeigs marítims de Palamós i de Sant Antoni de Calonge. Així doncs, començarem a caminar al pont de la riera de Calonge, al punt quilomètric 3,175.

Horari Parcial	Horari Total	Distància (km)
0:00	0:00	0,000

PALAMÓS (5 m).- Port. Es va en direcció oest tot resseguint la platja i la badia de Palamós pel Passeig del Mar que s'haurà de recórrer en la seva totalitat. Es passa pel costat del monument "Palamós a la gent del mar". Quan s'acaba la zona del passeig urbanitzada es continua vorejant la platja. Prop ja de la riera d'Aubí es passa pel carrer Vora Mar i l'avinguda de la Cerdanya.

0:17	0:17	1,350
------	------	-------

SANT ANTONI DE CALONGE (5 m).- Riera d'Aubí. Un cop travessada es va a l'esquerra per tornar a la platja. A la Punta Cabrera o del Collet s'inicia el passeig Marítim Josep Mundet, que ressegueix la platja de Sant Antoni o dels Espigons, i que el GR segueix en la seva totalitat.

0:23	0:40	3,175
------	------	-------

RIERA DE CALONGE.- Es pot creuar pel pont de la carretera o bé per la platja. Després es continua ran de platja. L'últim carrer asfaltat que es segueix és el Torre Valentina, fins a la platja del mateix nom.

0:11 0:51 4,005

PUNTA VALENTINA.- Es tracta d'un tram de costa rocós i de gran interès. En acabar-se el passeig el camí s'enfila i surt de Sant Antoni. Està indicat com a Camí de Ronda. Es deixen alguns trencalls que van a les cales que hi ha a un nivell més baix. El GR-92 queda perfectament integrat en l'encant de la incomparable Costa Brava.

0:07 0:58 4,475

TORRE VALENTINA.- Torre de defensa d'una antiga masia que ha donat nom a la zona. En tot aquest tram, fins a Platja d'Aro, el bosc de pins arriba fins la mateixa vora del mar. Successivament es passa per la Punta de Roques Planes, amb diverses edificacions a prop, per la cala de Roques Planes, de la qual se surt per unes escales cap a la Punta del Malpàs. A continuació la cala de la Roca del Paller, amb parets de granit, la cala del Forn, amb la Punta Piferrer al sud i la roca dita Illa Roja que al davant surt de l'aigua, i la platja de can Cristus, més llarga que les anteriors i de sorra més fina.

0:14 1:12 5,435

PLATJA DE TREUMAL O DE SES TORRETES.- Hi ha un càmping a la dreta. Es travessa longitudinalment per la sorra. Al costat sud de la platja surten 2 trams d'escales, el sender segueix pel segon tram que es troba.

Si es troba algun tram de camí difícil, cal salvar-lo tot pujant a la dreta a la carretera C-253 i retornar després al camí de ronda. Hi ha nombrosos camins que uneixen la carretera amb el Camí de Ronda. Es passa per Cap Roig i la seva platja.

0:09 1:21 6,085

PLATJA DE BELLADONA.- Cap el sud hi ha els illots Belladona Petita i Belladona Grossa. Cap a la meitat de la platja es retroben les escales del camí de ronda i del GR 92. Se segueix la costa sobre petites caletes cap a la Punta dels Escuits.

En sortir d'un túnel es troba la cala del Pi (Pitxol o Vilaret) de la qual se surt per un bon tram d'escales. Continuen els túnels, alguns d'ells amb finestres sobre el mar.

0:12 1:33 6,935

PLATJA DE SA COVA.- Bonica caleta amb nom de platja. Al sud el bloc rocós del Xuclador la separa de la següent, que és la Platja Rovira o de Can Artigas, de majors dimensions que les anteriors. La tanca al sud la Punta d'En Ramis. Es tornen a trobar edificacions prop del mar.

0:07 1:40 7,515

PLATJA D'ARO (5 m).- Fi d'aquest tram de camí de ronda. Es deixa a la dreta el carrer Sa Musclera. El GR segueix pel passeig marítim al llarg de tota la Platja Gran de Platja d'Aro, per les amples voreres.

0:20 2:00 9,075

RIU RIDAURA.- Cal seguir la seva riba esquerra aigües amunt, oest, pel passeig de Ridaura. També es pot anar per l'altra riba tot creuant un petit i precari pont de fusta.

0:07 2:07 9,635

Carretera C-253-G2.- Se segueix a l'esquerra, tot creuant el pont sobre el Ridaura. Atenció en aquest punt si es va en sentit contrari.

0:06 2:13 10,085

Bifurcació.- Al final del braç d'aigua del Port Nàutic de Platja d'Aro. Es deixa la carretera i es pren a l'esquerra el carrer Punta Prima en direcció a les instal·lacions de l'esmentat Port Nàutic. A l'esquerra queda el braç d'aigua, amb els seus molls.

0:14 2:27 10,865

PUNTA PRIMA.- Després d'una barrera pels cotxes es deixa la pista i es pren un camí a la dreta que s'enfila pel mig de la pineda i baixa a la cala Sa Conca. El GR-92 la travessa fins a la banda de garbí.

0:07 2:34 11,275

S'AGARÓ (15 m).- S'hi entra per les escales de Sa Conca, situades al final de la platja; se segueix a l'esquerra el camí de ronda.

0:10 2:44 11,985

CALA PEDROSA.- El camí de ronda, ben ample, continua entre importants mansions i la costa.

0:10 2:54 12,705

PUNTA D'EN PAU.- Apareix al davant la badia de Sant Pol.

0:08 3:02 13,145

PLATJA DE SANT POL.- El sender fa camí tot resseguint la platja fins al seu extrem.

0:14 3:16 13,955

SA CALETA DEL RACÓ.- Es segueix uns metres la carretera de Sant Feliu i es pren a l'esquerra, al costat d'un xalet, el camí de ronda que voreja la costa per sobre de les roques.

0:02 3:18 14,105

CALA MASET.- Escarpat tram de costa que, per superar-lo, el GR utilitza el pont de la carretera, passat el qual la deixa novament i emboca el camí de ronda a l'esquerra, amb un passamà de troncs, i després passa per uns petits túnels.

0:03 3:21 14,345

Bifurcació.- El GR torna a la carretera i la segueix uns 50 m a l'esquerra on, davant d'un hotel, la deixa per entrar de nou al camí de ronda, sobre la Cala Fonda. Aviat el sender es torna força costerut.

0:10 3:31 14,935

Carretera.- Nou i efímer contacte amb una corba de la carretera. Es continua el camí de ronda tot passant entre l'estimball i uns xalets, on al capdamunt caldrà tornar a l'esquerra.

0:08 3:39 15,395

PUNTA DEL MOLAR.- Passant per la pineda, el GR pren unes escales que el duen quasi a tocar el mar. La costa fa una raconada, on hi ha la cala Ametller. En aquest tram cal estar atent a la senyalització ja que el camí és perdedor i cal deixar un trencall a la dreta, que puja a la carretera. El GR segueix vorejant la costa, a prop d'uns illots.

0:10 3:49 16,085

PUNTA DE SES SOFRERES.- Continua la costa amb relleu escarpat. Es passa per sota d'uns xalets i es guanya un carrer asfaltat, el qual es deixa immediatament per unes escales a l'esquerra i es reprèn el camí de ronda.

0:05 3:54 16,395

Carretera.- Davant d'un hotel, cal seguir-la a l'esquerra uns 50 per prendre a l'esquerra el carrer del Sud i baixar les seves escales.

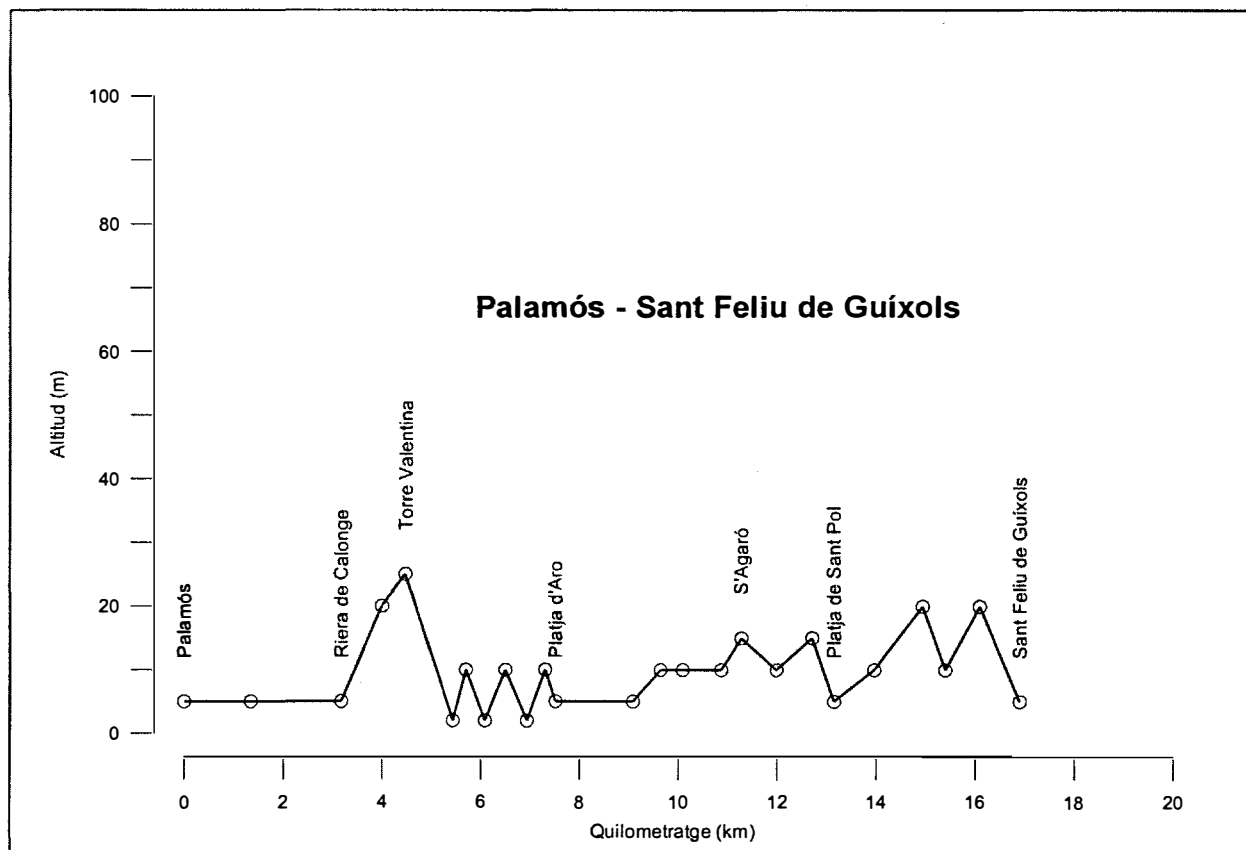
Després de passar pel costat d'uns balcons es pren el carrer de Guardiola.

0:03 3:57 16,645

Carretera de Sant Pol.- Es pren a l'esquerra.

0:03 4:00 16,905

SANT FELIU DE GUÍXOLS (5 m).- Club Nàutic.



SANT ANTONI DE CALONGE

El municipi de Calonge té una extensió de 33,55 km² i comprèn una bona part de l'extrem oriental de la serra de les Gavarres, els contraforts de les quals entren en contacte amb el mar. Al litoral del terme pertany un llarg tram de la costa baixa i arenosa de la badia de Palamós o de Sant Antoni. Comprèn també, a migdia, al sector rocallós i escarpat de les Gavarres, el sector de Treumal, amb el Comtat de Sant Jordi, amb petites cales, ja prop del nucli de Platja d'Aro, a l'extrem meridional, vora el cap Roig i la punta Treumal.

El territori pertany a la conca de la riera de Calonge que vessa les aigües a la mar, a la badia de Palamós, al sud del poble de Sant Antoni de Calonge, i es forma de l'aiguabarreig de la riera de Cabanyes i del Rífred. La vila de Calonge, cap del terme, és emplaçada a la vora d'aquesta confluència, uns 3 km a l'interior.

El poble de Sant Antoni de Calonge s'estén al llarg de la platja de la badia. Era un antic nucli mariner que, en desaparèixer el perill de la pirateria, començà a poblar-se; als carrers de Sant Antoni, de la Pesca i de Ponent, hi ha cases amb llindes datades als segles XVIII i XIX. L'església és obra del segle actual. Ara és un important centre turístic.

S'AGARÓ i PLATJA D'ARO

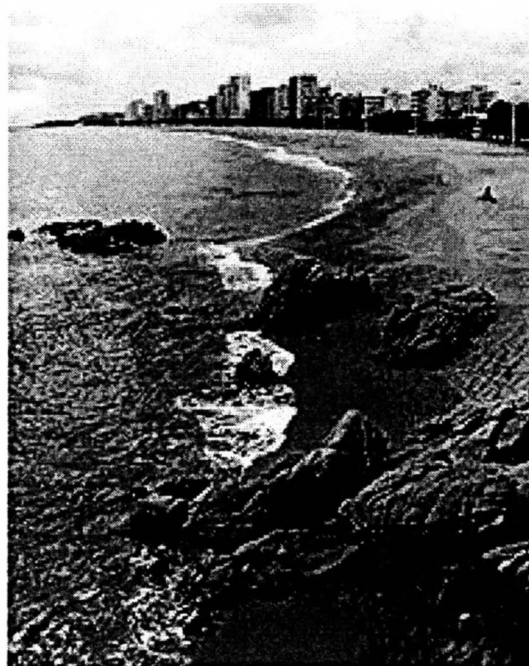
El terme municipal de Castell d'Aro, de 21,93 km² d'extensió, es troba situat a l'extrem oriental de la bonica Vall d'Aro, amb un extens sector de costa. Comprèn el poble de Castell d'Aro, centre històric d'aquest sector, el gran nucli turístic de Platja d'Aro, el centre residencial de S'Agaró i els antics veïnats de Fenals d'Amunt i Fenals d'Aro.

La Vall d'Aro forma una petita subcomarca separada de la resta del Baix Empordà pels contraforts de les Gavarres que toquen a la mar els qual formen un sector de costa accidentada entre la badia de Palamós i la Platja d'Aro. És drenada pel Ridaura, que desemboca al centre de la darrera platja esmentada. La límita al sud la serra de Sant Grau o de les Cadiretes i els seus contraforts de llevant, a tocar dels quals hi ha la ciutat de Sant Feliu de Guíxols

La urbanització de S'Agaró s'estén a la costa, entre la platja de Sant Pol i la de la Conca. Fou iniciada el 1924 per l'industrial Josep Ensesa i Gubert en col·laboració amb l'arquitecte Rafael Masó i Valentí i rebé el nom d'un rierol proper, el torrent de Sagaró o Segueró. Tot i que la primera casa, la Casa Ensesa, dita la Senya Blanca, es construí l'any 1924 la veritable gran empenta constructiva no es produí fins l'any 1928, amb obres com la casa del mateix Masó (1928-29), l'Hostal de la Gavina (1929-34), la Casa Sibils (1929-30), la Casa Gorina (1934) o la Casa Bonet (1934-35), entre diverses altres projectades per Masó.

A S'Agaró prengué cos un urbanisme d'alta burgesia de caràcter, malgrat les inevitables influències, marcadament autòcton, d'arrel inequívocament noucentista, on l'ordre i l'harmonia són característiques essencials. A la mort de Masó es féu càrrec de la urbanització Francesc Folguera, autor de l'església, delicadament neobarroca, de Nostra Senyora de l'Esperança (1940), que incorporà elements gòtics dels convent de Sant Francesc de Girona (arcades del claustre) i dos sepulcres gòtics de Foixà a l'interior.

A Folguera es deu en gran part l'actual perfil urbanístic d'aquesta ciutat residencial: féu el camí de ronda (1940), la definitiva disposició de l'Hostal de la Gavina (1945) (que el 1970 s'enriquí amb la *Venus de S'Agaró*, de mar-





Al bell mig de la platja Gran de Platja d'Aro hi ha un monòlit de roca granítica, esculpit per l'erosió dels elements naturals durant els segles, que s'ha convertit en un veritable símbol del municipi. El seu nom original és el de Carall Bernat tot i que actualment, com el seu bessó montserratí, se'l coneix pel Cavall Bernat.

SANT FELIU DE GUÍXOLS

Sant Feliu de Guíxols és la població més gran del Baix Empordà i és cap d'un municipi de 15,18 km² situat al sector litoral de l'extrem sud-est de la comarca, en un territori accidentat pels estreps nord-orientals de la serra de les Cadiretes o de Sant Grau, que el separen de la vall d'Aro. Constitueix, de fet, la capital d'una petita subcomarca que integra el terme propi i els de Castell d'Aro i Santa Cristina d'Aro, emplaçada entre les Gavarres i el mar, ben diferenciada de la resta del Baix Empordà, al qual fou inclosa en la divisió territorial de 1931.

El terme municipal, en contacte amb el mar en tot el sector meridional, limita a ponent i al nord amb el de Santa Cristina d'Aro i al nord-est i llevant amb el de Castell d'Aro. El territori és abrupte, sobretot a la banda oest i nord-oest, on arriba als 417 m d'altitud al puig de les Cols, i és drenat per diversos cursos torrencials: la riera del Monestir, que desemboca a ponent de la badia de Sant Feliu, formada dins de la ciutat per les rieres de Sant Amanç i de les Comes, la riera de Tueda, que desemboca a llevant de la mateixa badia, i la riera de Sant Pol i el torrent de Sagaró, que vessen les aigües a la badia de Sant Pol, a l'extrem septentrional del terme.

La costa guixolenca s'inicia al racó de llevant de la platja de Sant Pol; el torrent de Sagaró, límit municipal, dona nom a la famosa urbanització, ja dins del terme de Castell d'Aro. A ponent de la platja de Sant Pol hi ha un tram de costa alta i rocosa, coberta de pins i amb nombroses coves, la qual, per la punta del Molar, els penya-segats de la Volta de l'Ametller i el turó del Molí de les Forques (78 m), arriba fins a la badia de Sant Feliu. Aquesta s'obre entre el turó esmentat i la muntanya del

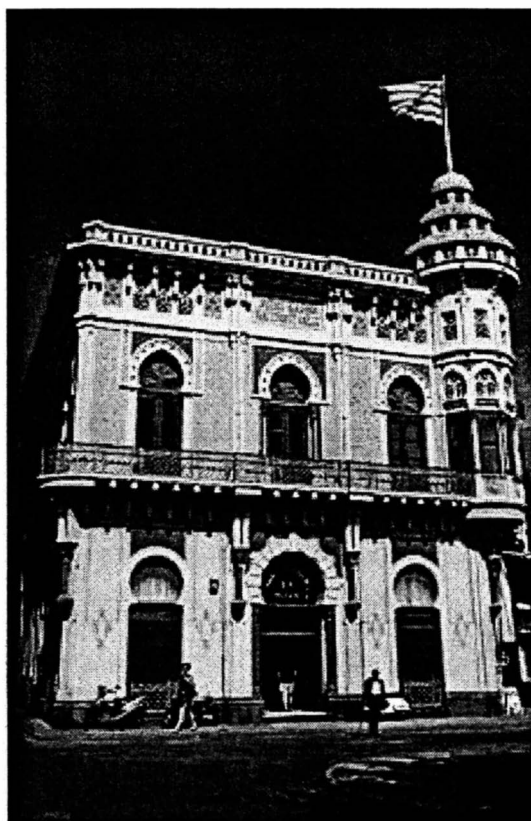


Castellar o de Sant Elm (99 m), coronada pel santuari del seu nom, que acaba amb la punta de Garbí. Des del mirador del santuari de Sant Elm s'albira un panorama esplèndid sobre una gran extensió de mar, amb la badia i la ciutat de Sant Feliu a una banda i la costa abrupta del massís de les Cadiretes, que arriba

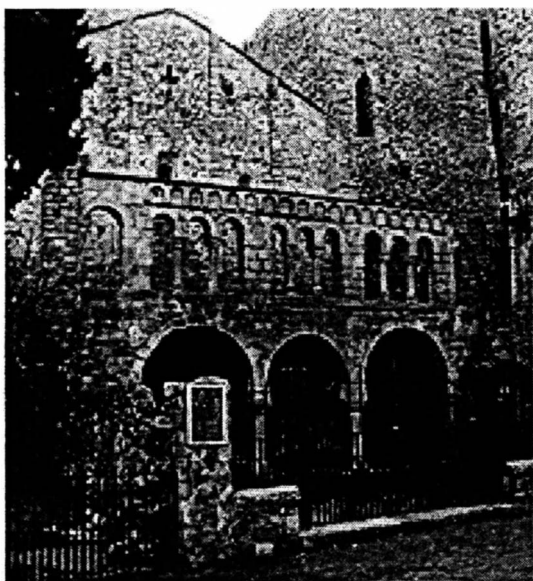
al cap de Tossa, a l'altra. Des d'aquest lloc hom creu que el periodista Ferran Agulló, vers l'any 1905, tingué la idea de batejar amb el nom de Costa Brava el litoral gironí i en recordança s'hi ha col·locat un monòlit.

La ciutat de Sant Feliu de Guíxols es troba al fons de la badia, entre el turó del Molí de les Forques i el de Sant Elm, al nord-est del monestir que li donà el nom. Té els seus precedents remots en el poblat ibèric del Fortim que formava una minúscula península acabada en la punta de Guíxols (una vella tradició diu que de d'ací fou llençat amb una mola al coll el màrtir Feliu l'Africà). Amb la romanització la població hauria passat a la platja i al segle X es fundà el monestir a recer del qual cresqué la vila medieval.

El segle XIV s'aixecà un recinte murallat amb 13 torres i 5 portals que fou destruït el 1696 pels francesos sota les ordres del duc de Vendôme; el seu traçat seguia els actuals carrers del passeig de la Mar (sud), la rambla Vidal (est), la plaça de Sant Joan (nord-est), el carrer de l'Hospital (nord) i la plaça del monestir i el carrer de la Riera (sobre el curs d'aquesta, ara cobert) (oest). Dins d'aquest espai hi ha la plaça Major de planta irregular i en part porticada. En aquesta plaça hi ha l'edifici de la Casa de la Ciutat que es bastí l'any 1547 quan es reconstruí la casa coneguda com de Sant Bernardí; l'any 1579 s'amplià alçant-hi un pis i el 1847 s'alçà la torre del rellotge, restaurat entre 1940-1950 en ser destruït l'antic pels bombardeigs de la Guerra Civil.



Des del segle XVI i malgrat el perill de la pirateria es comença a construir fora de la muralla i al segle XVII eren ja importants el raval de Tueda, a llevant, i el del Monestir o de la Riera, a ponent. Entre els edificis moderns cal destacar el Nou Casino La Constància (Casino dels Nois), obra neomudèjar de l'arquitecte General Guitart i Lostaló (1888-1898), el Casino El Guixolense (Casino dels Senyors) del 1909, i l'Asil Sweis (1904), que amb la Casa Patxot són també obres de Guitart.



El monestir benedictí de Sant Feliu de Guíxols, un dels més importants del país i que donà nom i vida a la població, és documentat des de l'any 968. Actualment, malgrat les nombroses reedificacions que ha sofert, encara forma un conjunt impressionant. Ressalta especialment l'extrem de ponent de l'església monàstica, amb la seva façana romànica, emmarcada per dues torres medievals: la del Corn, al sud, i la del Fum, al nord, i en especial l'anomenada Porta Ferrada, mur paral·lel a la façana romànica, be que separat d'ella uns 3 metres.

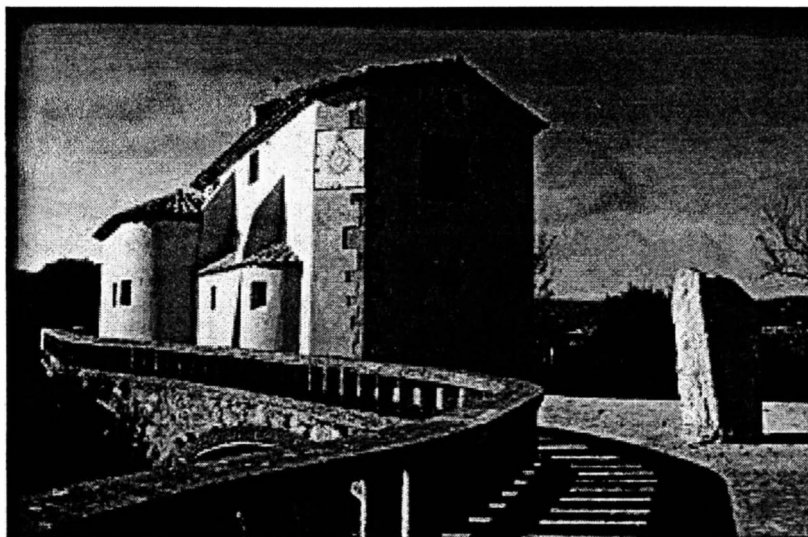
La Porta Ferrada té la part inferior formada per tres arcs de marcada ferradura (d'ací el nom) sostinguts per quatre columnes cilíndriques exemptes d'un metre d'altura aproximadament; els seus capitells són voluminosos, aplanats i de secció quadrangular. Són moltes les teories que s'han fet sobre la destinació original d'aquesta construcció: per

a uns és un pòrtic, d'altres diuen que formava part d'un claustre,...; tampoc no s'està d'acord en la seva datació: principis o finals del segle X.

L'església del monestir és formada per una nau amb un creuer i tres absis poligonals. La meitat occidental de la nau és romànica i la part restant és gòtica i correspon a les reformes del segle XIV, però la capçalera no fou acabada fins després de mitjan segle XV. A la segona meitat del segle XIV, d'acord amb les disposicions del rei Pere el Cerimoniós, es va fortificar tot l'àmbit del monestir i a les torres inicials

de la façana se'n van afegir unes altres cinc sobre la capçalera gòtica acabades amb merlets rectangulars. La més ben conservada és la del costat septentrional del creuer, dita també torre de Tramuntana o dels Reis. Entre aquestes torres hi havia un pas de ronda que en algun punt encara es conserva.

Dalt del promontori del Castellar, l'any 1203 s'hi bastí una fortificació i a l'any 1452 s'hi construí una capella dedicada a Sant Elm, nom vulgar de Sant Erasmus. Al 1696 tota la fortificació i la pròpia ermita foren derruïdes per l'exèrcit francès i fins a l'any 1723 no es tornà a edificar. Després de la Guerra Civil, l'any 1943, l'ermita fou restaurada i finalment el 1993 s'inicià la darrera restauració que té com a resultat l'aspecte intern i extern que ara podem contemplar. Després de la restauració del 1723, l'ermita també està sota l'advocació de Nostra Senyora. del Bon Viatge.



El veïnat de Sant Pol, modern nucli turístic davant de la badia del seu nom, s'urbanitzà sobretot a partir dels anys vint. Es destaca una torre modernista de la fi del segle XIX, la Casa Estrada o Torre de les Punxes i dos xalets noucentistes, la Casa Domènech-Girbau de Josep Goday (1910) i la Casa Casas de R. Masó i Valentí (1915-16). El paratge de la Volta de l'Ametller, entre Sant Feliu i Sant Pol, és amenaçat per l'urbanisme incontrolat.

Al límit amb Santa Cristina d'Aro hi ha la Pedralta, una gran roca granítica que fins fa poc era la pedra basculant més gran d'Europa. El 1996, sembla ser que per causes naturals, aquest monument geològic va perdre el seu equilibri i va caure. El 1999 es va tornar a posar la pedra en el seu lloc original però no fou possible retornar-li el balanç. Durant segles ha desenvolupat la funció de fita terminal entre els municipis de Santa Cristina d'Aro i Sant Feliu de Guíxols.

BIBLIOGRAFIA

- ** Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Volum 4. L'Empordà. Fundació Enciclopèdia Catalana.
- ** Gran Enciclopèdia Catalana.
- ** Baix Empordà. Mapa Comarcal de Catalunya. Escala 1:50.000 Institut Cartogràfic de Catalunya (2002).
- ** Descripció provisional del GR-92.FEEC
- ** <http://empordanet.com/municipis/calonge.htm>
- ** <http://empordanet.com/municipis/platjadaro.htm>
- ** <http://www.platjadaro.com/>
- ** <http://empordanet.com/municipis/stfeliu.htm>
- ** <http://www.guixols.net/>

